

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum:
2026-03-03

Diarienummer:
AMN-2025-00776

Handläggare:
Erika Sjöqvist

Arbetsmarknadsnämnden

Inriktningsbeslut inför förnyat idéburet offentligt partnerskap med NybyVision

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision ta fram ett underlag till nytt IOP för perioden 2027-01-01 till och med 2030-12-31,
2. **att** uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision se över det nya IOP:ets ekonomiska omfattning,
3. **att** uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision se över om och hur det nya IOP:et kan bidra till att nämnden lever upp till aktivitetskravet för mottagare av försörjningsstöd samt
4. **att** lägga utvärderingen av insatser hos NybyVision till handlingarna.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med NybyVision om kompetenshöjande insatser för utrikesfödda personer. Partnerskapet syftar till att främja målgruppens egenmakt, integration och inträde på arbetsmarknaden. Överenskommelsen om IOP gäller för perioden 2025-01-01 till och med 2026-12-31.

Nämnden föreslås uppdra till förvaltningen att i gemensam beredning med NybyVision ta fram underlag för ett nytt IOP perioden 2027-01-01 till och med 2030-12-31.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med NybyVision.

Föredragning

Arbetsmarknadsnämnden har ett Idéburet offentligt partnerskap (IOP) med NybyVision om kompetenshöjande insatser för utrikesfödda personer. Partnerskapet syftar till att främja målgruppens egenmakt, integration och inträde på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsnämnden och NybyVision ingick ett första IOP 2015–2017 och därefter ett förnyat IOP 2018–2020. Ett tredje IOP tecknades för perioden 2021–2024 som i november 2024 förlängdes för perioden 2025-01-01 till 2026-12-31.

Arbetsmarknadsnämnden finansierar partnerskapet samt svarar för utvärdering och eventuell utbildning för NybyVisions medarbetare. NybyVision svarar för ekonomisk delfinansiering genom eget kapital, ideellt arbete med volontärer, kunskap, kompetens och nätverk.

I samband med förlängningen av partnerskapet beslutades att en gemensam utvärdering av överenskommelsens insatser, effekter och mervärden skulle genomföras innan 31 mars 2026. Beslut om inriktning inför en eventuell förlängning eller ett nytt partnerskap ska fattas senast 31 mars 2026.

Resultat av utvärderingen

Utvärderingen visar att NybyVisions insatser fungerar väl för målgruppen och lever upp till partnerskapets mål (se **bilaga 1**). De individer som anvisas till NybyVision står långt från arbetsmarknaden. Deltagarnas har utmaningar i form av hälsoproblem, låg språknivå i svenska, ingen eller kort skolbakgrund eller arbetslivserfarenhet och komplexa familjesituationer. Genom en trygg lärandemiljö gör de flesta deltagare tydliga framsteg på NybyVision, särskilt vad gäller svenska språket, självförtroende, social delaktighet och förmågan att påverka sin egen situation. Efter avslutad insats fortsätter ungefär en tredjedel med andra språkstudier och en tredjedel med arbetsmarknadsförberedande aktiviteter.

Utvärderingen visar hög måluppfyllelse för partnerskapets mål kopplat till ökad känsla av sammanhang, egenmakt och möjlighet att delta i samhällslivet. Målen kring hållbar försörjning och förbättrad hälsa uppnås till viss del, då många närmar sig arbetsmarknaden och beskriver förbättrat välmående. Målen om jämställdhet och demokrati är svåra att bedöma. Både jämställdhet och demokrati ingår i undervisningen, men det är oklart hur deltagarna omsätter kunskaperna i praktiken. Partnerskapets mål för utveckling av insatser och samverkan bedöms vara uppfyllda.

Förslag på inriktning i nytt IOP

Utifrån erfarenheterna från nuvarande IOP och utvärderingens resultat bör ett kommande partnerskap fortsatt fokusera på att utveckla insatser som stärker målgruppens möjlighet till en hållbar försörjning och en god hälsa. Det kan exempelvis göras genom att undersöka om det är möjligt att utveckla fler arbetsnära aktiviteter eller att få in ännu mer motion och hälsa i undervisningen.

NybyVisions insatser bedöms vara väl lämpade som anvisningsbara aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet. Som del av beredningen av ett nytt IOP bör det utredas om det är möjligt att nyttja partnerskapet med NybyVision för att tillhandahålla aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet. Utredningen bör omfatta vilka aktiviteter som lämpar sig, roll- och ansvarsfördelning mellan kommunen och NybyVision och eventuella krav på närvaroregistrering, dokumentation och rapportering till nämnden i enskilda ärenden.

Konsekvenser för jämställdhet, barn, funktionsrätt och klimat

Ett nytt IOP med NybyVision bedöms vara positivt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Verksamheten främjar inkludering i samhället och bidrar till att både kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden förbättrar sina möjligheter att komma i arbete eller studier. Genom verksamheten får deltagarna kännedom om och möjlighet att reflektera över jämställdhetsfrågor.

Partnerskapet med NybyVision bedöms ha positiva konsekvenser utifrån ett barnperspektiv. Många av deltagarna är föräldrar och verksamheten bedöms bidra till att stärka dem i sina föräldraroller genom förbättrad svenska, samhällsförståelse och hälsa.

Vidare bedöms partnerskapet vara positivt utifrån ett funktionsrättsperspektiv. Grunden för samarbetet är insatser som ökar målgruppens tillgänglighet till samhället, exempelvis gällande rörlighet, förståelse, kommunikation och digitala tjänster. NybyVision har lång erfarenhet av att arbeta med målgruppen och erbjuder en lärandemiljö som är anpassad efter individers olika behov.

Ärendet bedöms inte ha några konsekvenser utifrån ett klimatperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Utgångspunkt för finansieringen av ett nytt IOP är dagens nivå med uppräkningsnivå i nivå med årlig uppräkningsnivå av nämndens kommunbidrag. Nämndens finansiering innefattar hyreskostnad för NybyVisions lokal på Sturegatan, undantaget den del av lokalerna som nyttjas av NybyVisions öppna förskola. Hyran för 2026 uppgår till 1 019 234 kronor.

Eventuella behov av ytterligare platser på MEIA och Svenska på jobbet utifrån kommande aktivitetskrav kan medföra att partnerskapets ekonomiska omfattning behöver utökas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-03-03
- Bilaga 1, Utvärdering av idéburet offentligt partnerskap med NybyVision

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Utvärdering av idéburet offentligt partnerskap med NybyVision

Dokumenttyp: Rapport

Berörd verksamhet: Uppsala kommun, arbetsmarknadsnämnden

Handläggare: Erika Sjöqvist

Datum: 2026-03-03

Diarienummer: AMN-2025-00776

Bakgrund

Följande utvärdering utgör ett underlag inför inriktningsbeslut om förlängning av det idéburna offentliga partnerskapet (IOP) mellan Arbetsmarknadsnämnden i Uppsala kommun och den ideella föreningen NybyVision. Nu gällande överenskommelse mellan nämnden och NybyVision gäller för perioden 2025-01-01 till 2026-12-31.

Utvärderingens fokus är att undersöka om verksamheten uppfyller målen i överenskommelsen.

Partnerskapets syfte och mål

Syftet med partnerskapet mellan NybyVision och arbetsmarknadsnämnden är att individen ska uppnå ökad egenmakt, ges goda förutsättningar för att närma sig ett inträde på arbetsmarknaden och förbättra möjligheterna till egen försörjning. Partnerskapet ska främja integration och bygga på samverkan mellan parterna.¹

Insatserna vänder sig till följande målgrupper:

- Kvinnor och män som läser svenska för invandrare (sfi) som med kompletterande insatser kan öka förutsättningarna för att påskynda och främja inträdet på arbetsmarknaden.
- Andra utrikes födda kvinnor och män som är i behov av de insatser som erbjuds och inte har, väntar på eller i mindre omfattning har tillgång till integrationshöjande och kompetenshöjande insatser från kommunen eller Arbetsförmedlingen.

Mål för utveckling av insatser

Under perioden för partnerskapet ska parterna utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att:

- nå en egen försörjning genom arbete, studier eller entreprenörskap,
- integreras i samhället,

¹ Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap med NybyVision, dnr AMN-2024-00507

- stärka sin hälsa för att möjliggöra ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv,
- undanröja hinder som försvårar inträdet på arbetsmarknaden så som att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete och att eftersträva en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet,
- åtnjuta samma rättigheter och utvecklas oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Mål för individerna

Insatser inom ramen för partnerskapet ska öka individens:

- möjlighet att nå en egen hållbar försörjning genom arbete, studier eller entreprenörskap,
- känsla av sammanhang och upplevelse av egenmakt; att själv kunna förstå, hantera och påverka sitt liv och sin framtid,
- möjlighet att förstå och delta i samhällslivet,
- möjlighet att främja en god hälsa för ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv,
- medvetenhet om kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter samt ökad möjlighet att påverka sitt liv gällande jämställdhet,
- kunskap om och delaktighet i demokratin och medvetenhet om grunden för den svenska demokratin samt demokratins former.

Mål för samverkan

Inom ramen för partnerskapet ska:

- NybyVision och arbetsmarknadsförvaltningens berörda avdelningar och enheter samverka aktivt kring individen, för individens bästa,
- NybyVision och arbetsmarknadsförvaltningen öka kunskapen om målgruppens behov för att påskynda och främja tillträde till arbetsmarknaden,
- parterna i första hand använda metoden tjänstedesign i de fall det finns behov av att utveckla respektive parts arbete med målgruppen.

Beskrivning av insatserna

Huvudfokus för överenskommelsen är de arbetslivsförberedande insatserna MEIA och Svenska på jobbet.

MEIA står för *Mötesplats för Egenmakt, Integration och Arbetsliv*. I kursen arbetar NybyVision med insatser utifrån målgruppens behov med fokus på egenmakt, ökad delaktighet i samhället och satsning på att stödja individerna att hitta sin väg ut i egen försörjning.

Svenska på jobbet är en kurs där deltagarna får träna sin svenska för att förbereda sig inför arbetslivet i Sverige. Kursen berör följande yrkesområden: arbete inom vård och omsorg, arbete i kök, arbete i barnomsorg samt arbetsmarknadskunskap. Utöver de mer teoretiska kurserna i yrkessvenska ges även skapande svenska samt arbetsmiljö och hälsa.

Varje kurs ges under ett läsår med undervisning fyra halvdagar i veckan, vilket innebär att en individ som längst kan vara anvisad till NybyVision i två år. Varje kurs har cirka 30 platser.

Arbetsmarknadsförvaltningen kan anvisa till MEIA och Svenska på jobbet. Kurserna är även en öppen frivillig verksamhet som alla Uppsalabor i målgruppen kan delta i. Cirka hälften av deltagarna är för närvarande anvisade från arbetsmarknadsförvaltningen och hälften är frivilliga.

Inom partnerskapet ryms även de fristående kurserna MEIA konversation, MEIA sömnad och MEIA konversation och hantverk.

Målgruppen och deras utmaningar

Nedan beskrivs målgruppen och deras utmaningar utifrån intervjuer med lärare på NybyVision och teamledare inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Merparten av deltagarna är kvinnor som saknar eller har kort skolbakgrund. Bland deltagarna utan skolbakgrund är vissa analfabeter. De flesta deltagare saknar arbetslivserfarenhet. En majoritet av deltagarna har fysiska och psykiska hälsoproblem där smärtproblematik, diabetes, högt blodtryck, sömnproblem och minnes- och inlärningsproblematik är vanligt. Många bär även på trauman. Vissa misstänks ha en intellektuell funktionsnedsättning. Många är stressade över sin ekonomi, boendesituation och familjesituation. De relativt få män som deltar i verksamheten beskrivs framför allt ha hälsoproblem.

Problem kopplat till hälsa, låg språknivå i svenska, kort eller ingen skolbakgrund, låg självkänsla och mycket stress beskrivs som de största hindren för att deltagarna ska kunna närma sig arbetsmarknaden.

Deltagarna i Svenska på jobbet står ofta närmare arbetsmarknaden jämfört med deltagarna i MEIA. Flera söker jobb aktivt och några får jobb. Deltagarna i Svenska på jobbet på eftermiddagstid har oftast en längre skolbakgrund och flera har erfarenhet av praktik eller arbete. Det finns dock en stor variation mellan deltagarna och trots att de har en högre nivå i svenska än deltagarna i MEIA är språket ofta ett hinder för att de ska kunna söka och få ett reguljärt arbete.

Utvärdering

Metod

Utvärderingen baseras på resultatet av en självskattningsenkät som deltagare i kurserna MEIA och Svenska på jobbet har svarat på, statistik från NybyVision samt intervjuer med deltagare, lärare på NybyVision och teamledare inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Självskattningsenkät

Deltagare som i december 2025 hade gått MEIA eller Svenska på jobbet i minst tre månader har svarat på en enkät som handlar om deltagarnas utveckling sedan de började på NybyVision. Enkäten är framtagen med inspiration från teorin och mätmetoden KASAM, vilket står för "känsla av sammanhang". KASAM utgår från att

grunden till en individs hälsa är en upplevelse av sammanhang, vilket mäts utifrån de tre delskalorna begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet.

KASAM är förutom en teori också ett skattningsformulär med 29 frågor. Den enkät som deltagarna i MEIA och Svenska på jobbet har svarat på är inspirerad av KASAM-formuläret, men förenklad och anpassad efter Nyby Visions målgrupp och verksamhet (se bilaga 1). Enkäten består av tio påståenden med en svarsskala från 1–5, där 1 är ”håller inte alls med” och 5 är ”håller helt med”. Enkäten är skriven på svenska. Enkäten har tagits fram i samarbete med Elin Inge, forskare vid institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap vid Uppsala universitet.

Totalt 30 deltagare svarade på enkäten. Vissa deltagare svarade med hjälp av ett språkstöd som översatte frågorna till personens modersmål. De deltagare som kunde läsa och förstå enkäten på svenska svarade själva, förutom de fem deltagare som samtidigt intervjuades (se nedan). Svaren bör tolkas med försiktighet eftersom det är oklart hur väl respondenterna förstod frågorna och hur bra de kunde reflektera över och bedöma sin egen utveckling.

Intervjuer med deltagare

Intervjuer har genomförts med deltagare i kurserna MEIA och Svenska på jobbet. Fem deltagare som gick Svenska på jobbet intervjuades. Tre av deltagarna hade tidigare gått MEIA. Intervjuerna utgick från frågorna i enkäten och genomfördes i anslutning till att deltagarna fyllde i enkäten. Intervjuaren satt med som språkstöd när deltagarna svarade på enkäten och förklarade frågorna. I samband med det berättade deltagaren om sina erfarenheter och upplevelser kring varje fråga. Intervjuerna kan därför ses som fördjupningar av enkätsvaren. Alla intervjuer genomfördes på svenska. Därför har endast deltagare som kan förstå och prata svenska intervjuats.

Intervjuer med lärare och teamledare

I syfte att förstå målgruppen och deras utmaningar bättre och vilken nytta NybyVisions insatser ger deltagarna har tre lärare på NybyVision intervjuats, två som undervisar i kursen MEIA och en som undervisar i Svenska på jobbet. Dessutom har två teamledare inom arbetsmarknadsförvaltningen intervjuats.

Statistik

Personalen på NybyVision för statistik över när deltagare börjar och slutar en insats och skriver kortfattade anteckningar om varje deltagare i samband med inskrivning och utskrivning. Anteckningarna handlar om varje deltagares situation (exempelvis om hälsa, boende- och familjesituation), progression under tiden på NybyVision och vilken planering som deltagaren hade vid utskrivningstillfället (exempelvis fortsatta språkstudier, en annan arbetsmarknadsinsats eller sjukskrivning).

Statistiken omfattar alla deltagare som avslutade kurserna MEIA eller Svenska på jobbet mellan januari 2024 och oktober 2025. Det är totalt 105 deltagare, 49 som avslutade MEIA och 56 som avslutade Svenska på jobbet.

Resultat

Nedan tolkas utvärderingens resultat i relation till partnerskapets mål.

Mål för utveckling av insatser

Parterna ska utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att nå en egen försörjning genom arbete, studier eller entreprenörskap.

Svenska på jobbet har ett tydligt arbetsmarknadsfokus. Genom kurser med fokus på vård- och omsorg, kök, barnomsorg och arbetsmarknadskunskap får deltagarna förståelse för vad olika yrken innebär och vilka krav som ställs. Även MEIA är utformad för att förbereda deltagarna för arbetslivet i Sverige och lägger särskild vikt vid att stärka deltagarnas egenmakt och integration. På så sätt stärks deltagarnas förutsättningar att närma sig arbete, studier eller entreprenörskap.

Teamledarna beskriver NybyVision som en väl fungerande förberedande insats för personer som står långt från arbetsmarknaden. Verksamheten beskrivs vara lyhörd för målgruppens behov och bra på att skapa en trygg miljö där deltagarna trivs och gör framsteg. Insatserna beskrivs som strukturerade, pedagogiska och evidensbaserade, vilket ökar förutsättningarna för att deltagarna ska kunna närma sig en egen försörjning.

Undervisningen är utformad för att skapa en god lärandemiljö. En av lärarna framhåller att små undervisningsgrupper skapar trygghet för deltagarna och gör det lättare för dem att delta aktivt i undervisningen. Det lyfts också fram som betydelsefullt att undervisningen sker fyra dagar i veckan, vilket skapar kontinuitet och stabilitet i lärandet. Återkommande repetition, arbete med autentiskt material såsom jobbbannonser från Platsbanken samt intensiv träning i att förstå och delta i samtal är delar av pedagogiken som särskilt bidrar till att förbereda deltagarna för arbetslivet.

En lärare beskriver betydelsen av att verksamheten inte enbart erbjuder kunskapsinhämtning, utan också stärker deltagarnas självförtroende och känsla av kontroll över sina liv:

”Det är inte bara innehållet i kursen utan att det är en plats där självförtroendet växer, där man känner att man kan få stöd och hjälp i flera av livets områden när det behövs. Att det är nära till hjälp och stöd är en viktig del för att kunna bli mer självständig eller närma sig egenförsörjning. Självförtroendet och känslan av kontroll i sitt liv är viktigt och något många får på NybyVision.” (Intervju med lärare)

Parterna ska utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att integreras i samhället.

I både MEIA och Svenska på jobbet får deltagarna kunskap om hur samhället fungerar och tränar på att bli mer självständiga. Lärarna beskriver att deltagarna får kunskap om det svenska samhället, om Sveriges historia och demokratins utveckling. Exempel på moment som ingår är diskussion om aktuella nyheter och träning i att använda digitala verktyg som att söka information på internet och använda e-tjänster.

Parterna ska utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att stärka sin hälsa för att möjliggöra ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv

Lärarna beskriver att undervisningen syftar till att öka deltagarnas förståelse för vad som påverkar deras hälsa och hur de själva kan påverka den. Exempel på områden som diskuteras är motion, kost, sömn, stresshantering och vardagsmotion. Deltagarna får också öva på olika former av avslappning.

Varje lektion innehåller pausgymnastik och en gång i veckan är det gymnastik. Deltagarna får dessutom göra utflykter i närområdet, vilket enligt lärarna hjälper deltagarna att

slappna av, få bättre kontakt med varandra och att upptäcka saker som de kan göra på sin fritid.

Parterna ska utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att undanröja hinder som försvårar inträdet på arbetsmarknaden så som att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete och att eftersträva en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

Jämställdhetsfrågor ingår i undervisningen i både MEIA och Svenska på jobbet. Lärarna beskriver att undervisningen bland annat tar upp att förvärvsarbete är en förväntad och möjlig väg för både kvinnor och män, hur förskola och fritids fungerar i Sverige och vikten av att dela på hushållsarbetet.

En av lärarna lyfter att undervisningen i samhällsorienterande ämnen hjälper deltagarna att se sig själva i ett större sammanhang. Som exempel nämns att en diskussion om kvinnors obetalda hemarbete kan vara något helt nytt för vissa deltagare och bidra till ökad medvetenhet om hur sådana normer påverkar möjligheten att arbeta eller studera.

En lärare beskriver hur arbetet med egenmakt och jämställdhet hänger ihop:

”Vi jobbar mycket med egenmakt för att få deltagarna att tro på att de kan själva. Det kan handla om att bli uppmärksam på jämställdhet, på att man kanske gör allt hemma och att det sliter ut en.” (Intervju med lärare)

Parterna ska utveckla insatser som ökar förutsättningarna för målgruppen att åtnjuta samma rättigheter och utvecklas oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Lärarna beskriver att samtal om diskrimineringsgrunderna, diskrimineringslagen, allas lika värde och de rättigheter och skyldigheter som följer av att vara en del av samhället är en del av kursinnehållet.

Mål för individerna

Ökad möjlighet att nå en egen hållbar försörjning genom arbete, studier eller entreprenörskap.

Statistiken (se bilaga 3) visar att 36 procent av deltagarna som under perioden avslutade MEIA eller Svenska på jobbet planerade att fortsätta med en arbetsförberedande insats eller reguljärt arbete. Vidare planerade 31 procent av deltagarna att fortsätta med mer avancerade språkstudier (Svenska på jobbet eller sfi), vilket tyder på att deltagarna har gjort progression i språket och är motiverade att fortsätta lära sig svenska.

Bland deltagarna i Svenska på jobbet avslutade en större andel till en arbetsförberedande insats eller till ett reguljärt arbete, jämfört med deltagarna i MEIA. Bland deltagarna i MEIA avslutade i stället en större andel till vidare språkstudier, jämfört med Svenska på jobbet. Det är en väntad utveckling utifrån de olika kursernas fokus och målgrupp. Kurserna tycks därmed uppfylla sina respektive syften.

Det är ovanligt att deltagare får ett reguljärt arbete. Enligt statistiken var det endast åtta procent av deltagarna som avslutade en insats mellan 2024–2025 som fick en anställning. I självskattningsenkäten (se bilaga 2) är påståendet ”Sedan jag började på NybyVision kan jag mer om hur det fungerar med jobb i Sverige” det som flest inte

håller med om (17 procent). Det är också det påstående där flest svarat vet ej (13 procent). Samtidigt har 70 procent svarat att de håller med.

Trots att det är få som går vidare till en reguljär anställning är det flera av de intervjuade deltagarna som upplever sig ha fått ökade möjligheter till en egen försörjning. Tre av deltagarna som intervjuades gav exempel på hur de har närmat sig arbete eller studier sedan de började på NybyVision. Som exempel nämndes att lektionerna i vård och omsorg har gett dem bättre kännedom om olika yrken. En deltagare berättade att hon har lärt sig om hygien och vad som är viktigt att tänka på i bemötandet av brukare i äldreomsorgen, och att hon vill utbilda sig till undersköterska. Samma deltagare berättade att hon på Nyby Vision har lärt sig hur vuxenutbildningen fungerar och att det går att utbilda sig kostnadsfritt genom sfi och komvux. Två deltagare nämnde att de har kommit på vad de vill jobba med i framtiden.

Ökad känsla av sammanhang och upplevelse av egenmakt; att själv kunna förstå, hantera och påverka sitt liv och sin framtid.

Lärarna berättar i intervjuer att progression för deltagare ofta handlar om att individen blir tryggare, mer självständig och mer aktiv på lektionerna. En vanlig stegförflyttning är att våga möta personalen med blicken, våga fråga när personen inte förstår och att våga prata svenska i och utanför klassrummet.

Lärarna berättar att andra tecken på utveckling är att en deltagare börjar förstå instruktioner och arbeta mer självständigt med uppgifter. Att börja lösa saker i sin vardag, som att sjukanmäla sig, använda 1177 eller Arbetsförmedlingens e-tjänster, är också tecken på progression.

I självskattningssenkäten håller 80–97 procent med om påståendena om att de, sedan de började på NybyVision, har lärt känna fler personer, blivit bättre på att hålla samtal på svenska, ser ljusare på framtiden, vågar prova nya saker och känner sig mer hemma i det svenska samhället. Ingen har svarat att de inte håller med. Dessa påståenden, som handlar om känsla av sammanhang och egenmakt, har den högsta andelen positiva svar.

Alla deltagare som intervjuades gav exempel som kan tolkas som att deras känsla av sammanhang och upplevelse av egenmakt har ökat sedan de började på NybyVision, bland annat genom att våga pröva nya saker, våga prata svenska och känna sig mer hemma i samhället.

Alla deltagare sa att de har blivit bättre på att förstå och prata svenska. Samtliga nämnde också att de nu *vågar* prata svenska, både på NybyVision och i samhället. Exempel som nämndes var att våga fråga när man inte förstår, att fråga någon om vägen, att boka tid hos läkare, att kunna svara när läkaren frågar hur man mår och ibland klara av ett läkarbesök utan tolk. Flera deltagare sa att de nu kan sjukanmäla sig själva genom att skicka sms eller ringa till receptionen, vilket visar en ökad förmåga att hantera och påverka sitt liv.

”I klassrummet, övar många nya ord, jag utvecklar min svenska här.” (Intervju med deltagare)

”Jag vågar boka tid med läkare och prata med andra människor. Tidigare blygare, skämdes, men nu är det bättre.” (Intervju med deltagare)

”Jag vågar, kan, träffa läkare ensam, pratar med läkaren. Om jag behöver recept går jag ensam och när läkaren frågar hur jag mår kan jag svara. Ibland behöver jag inte tolk.” (Intervju med deltagare)

Flera deltagare berättade att de ser mer ljus på framtiden sedan de började på NybyVision. En deltagare beskrev sig själv som mer positiv och inspirerad att lära sig nya saker. En annan beskrev en känsla av att ”det kommer bli bra”. Flera deltagare beskrev att de känner sig mindre ensamma och är tryggare, vilket kan tolkas som en ökad känsla av sammanhang.

”Kände mig inlåst och vågade inte prata med någon. Nu känner jag mig mer inspirerad att lära mig nya saker. Känner starkare integration i Sverige. Känner mig mer hemma” (Intervju med deltagare)

Ökad möjlighet att förstå och delta i samhällslivet

I självskattningsenkäten håller 70–80 procent med om påståendena att de, sedan de började på NybyVision, vet hur de ska lösa saker i vardagen, vet mer om hur samhället fungerar och att det är större chans att de vid behov tar kontakt med socialtjänsten eller polisen. Samtidigt har 14–20 procent svarat att de inte håller med om dessa påståenden eller inte vet.

Alla deltagare som intervjuades gav exempel som kan tolkas som att de har ökat sin förståelse för hur samhället fungerar och sin möjlighet att delta i samhällslivet. Deltagarna berättade att de förstår bättre hur olika samhällsinstitutioner fungerar och att de själva kan ta kontakt med exempelvis sjukvård, socialtjänst och skola. Några exempel som nämndes är att kunna telefonnumret till polis och ambulans, vara mindre rädd för socialtjänsten, förstå hur man skickar in en ansökan till socialtjänsten, förstå hur sjukvården fungerar, kunna boka tid hos tandläkare och läkare, förstå hur det fungerar med domstol och polis, ha lärt sig om vilka regler och lagar som gäller i Sverige och att känna till svenska traditioner och sociala koder.

”Socialtjänsten kommer till NybyVision och pratar. Jag blir mindre rädd för socialtjänsten pratar om problem med barnen eller mellan man och kvinna. Förut rädd att de tog barnen.” (Intervju med deltagare)

”Förut visste jag inte hur sjukvård och skola fungerade. Har man barn under 18 år behöver man inte betala, gratis för alla.” (Intervju med deltagare)

”Har lärt mig om traditioner och den sociala koden i Sverige, kunna ha kontakt med svenska personer.” (Intervju med deltagare)

Ökad möjlighet att främja en god hälsa för ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv.

I självskattningsenkäten håller 70 procent med om att de, sedan de började på NybyVision, vet mer om hur de kan förbättra sin hälsa och må bra. Samtidigt har 20 procent svarat att de är neutrala och 10 procent att de inte håller med.

Fyra av de intervjuade deltagarna berättade att de har lärt sig hur de ska göra för att må bra. Två deltagare berättade att de har testat gympa för första gången, varav en har börjat gå till gymmet själv. En deltagare sa att hon mår bättre sedan hon började på Nyby Vision eftersom hon känner mindre stress och får mindre ont i kroppen av att inte vara stillasittande. En deltagare sa att hon känner sin kropp bättre nu, att hon har fått bra tips på gymnastik och utflykter och att hon har börjat åka på utflykt med sina barn.

”Gympa på torsdagar är mycket bra! Har bara gjort det hos Nyby Vision.” (Intervju med deltagare)

Ökad medvetenhet om kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter samt ökad möjlighet att påverka sitt liv gällande jämställdhet.

Jämställdhetsfrågor tas upp och diskuteras i båda MEIA och Svenska på jobbet, men deltagarnas progression kopplat till jämställdhetsfrågor är svårt att mäta. En lärare sade att hon upplever att många tar till sig och funderar över informationen. Det är dock svårt att veta vad som händer hos deltagarna och hur de omsätter kunskapen i praktiken.

Det finns ingen enkätfråga som handlar om jämställdhet och inga av svaren i intervjuerna kan direkt tolkas som att deltagarna har fått ökad medvetenhet om kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter. Däremot kan flera av de andra målen, som ökad känsla av egenmakt, ökad möjlighet att delta i samhällslivet och ökad möjlighet att främja en god hälsa, ge förutsättningar att leva ett mer jämställt liv.

Ökad kunskap om och delaktighet i demokratin och ökad medvetenhet om grunden för den svenska demokratin samt demokratins former.

Demokratifrågor tas upp och diskuteras i undervisningen i både MEIA och Svenska på jobbet. Som beskrivs ovan berättar deltagarna att de har fått ökad förståelse för hur det svenska samhället fungerar och kan delta mer i samhällslivet. Däremot finns det ingen fråga i enkäten och inget svar från intervjuerna som direkt berör kunskap om och delaktighet i den svenska demokratin.

Mål för samverkan

NybyVision och arbetsmarknadsförvaltningens berörda avdelningar och enheter ska samverka aktivt kring individen, för individens bästa.

Samverkan sker genom regelbundna styrgrupps- och arbetsgruppsmöten där förvaltningen och NybyVisions ledning diskuterar lägesbild, förändringar, utmaningar, behov och utvecklingsmöjligheter. Teamledarna upplever att dialogen är öppen och konstruktiv och att förvaltningen kontinuerligt får information om deltagarnas progression och närvaro. De upplever att NybyVision är bra på att se vad som saknas och att vid behov testa nya saker.

Ett konkret resultat av samverkan är att förvaltningen tillsammans med NybyVision har utvecklat en metod för strukturerade uppföljningar med tydliga mål för varje insats. Genom delmål, som exempelvis att deltagaren deltar mer aktivt på lektionerna eller vågar prata med personer som inte talar samma modersmål, kan individens progression följas på ett mer systematiskt sätt. Teamledarna beskriver metoden som ett viktigt verktyg för att säkerställa att insatserna fungerar för individerna.

Ytterligare ett exempel på hur samverkan leder till verksamhetsutveckling är att NybyVision, i dialog med förvaltningen, nu testat att erbjuda en arbetsträningsplats i köket. Detta breddar utbudet av insatser och skapar fler vägar mot arbetsmarknaden.

NybyVision och arbetsmarknadsförvaltningen ska öka kunskapen om målgruppens behov för att påskynda och främja tillträde till arbetsmarknaden.

Teamledarna beskriver att förvaltningen och NybyVision för en löpande dialog om målgruppens behov.

”Genom att testa olika arbetssätt och ha dialog om målgruppen och målgruppens behov utvecklas insatserna på ett positivt sätt. Det finns en bra bild av målgruppen och vad de behöver.” (Intervju med teamledare)

Som exempel på hur kunskapen om målgruppen leder till förändring av verksamheten lyfter teamledaren att MEIA, som tidigare endast riktade sig till kvinnor, numera även är öppen för män. Ett annat exempel är att åldersspannet för att delta i kurserna har breddats.

Parterna ska i första hand använda metoden tjänstedesign i det fall det finns behov av att utveckla respektive parts arbete med målgruppen.

En av teamledarna beskriver att arbetssättet för att utveckla insatser ligger nära metoden tjänstedesign. Förändringsarbetet utgår från målgruppens behov och insatserna utvecklas successivt över tid. Nya idéer prövas först i liten skala och utvärderas innan de implementeras.

Utvecklingsmöjligheter

Teamledarna tycker att insatserna fungerar bra för målgruppen och att det inte finns något tydligt utvecklingsbehov. En av teamledarna menar att det är viktigt att fortsätta mäta deltagarnas utveckling och att ställa krav på progression för de deltagare som anvisas till NybyVision. Den mätmetod som används i nuläget upplevs fungera bra.

En av teamledarna betonar att det är viktigt att insatserna är arbetsnära och att arbetstänkandet genomsyrar verksamheten. Det är i nuläget tydligast inom Svenska på jobbet, som beskrivs som en mycket bra insats.

Teamledarna tror att behovet av NybyVisions insatser kommer att öka på grund av aktivitetskravet. För individer som har arbetsförmåga men som står långt från arbetsmarknaden menar de att det finns en brist på insatser utöver NybyVision.

Slutsats

Nedan beskrivs hur väl partnerskapet når upp till målen för utveckling av insatser, individerna och samverkan.

Målen för utveckling av insatser bedöms vara uppfyllda. Insatserna utvecklas i linje med målen genom att kombinera arbetslivskunskap, språkträning, samhällskunskap och hälsofrämjande aktiviteter som stärker deltagarnas möjligheter att nå en egen försörjning. Jämställdhet och egenmakt är centrala teman som hjälper deltagarna att identifiera och minska hinder för etablering, exempelvis ojämn fördelning av hemarbete. Genom att även behandla diskrimineringsgrunder och rättigheter stärks förutsättningarna att delta i arbetsliv och samhälle på lika villkor.

De mål för individerna som bedöms ha högst måluppfyllelse är *ökad känsla av sammanhang och upplevelse av egenmakt* och *ökad möjlighet att förstå och delta i samhällslivet*. I självskattningsenkäten har påståendena som relaterar till dessa målområdena högst andel som håller med. Både deltagare, lärare och teamledare ger exempel på hur deltagarnas självförtroende och självständighet ökar under tiden på NybyVision.

Målet *ökad möjlighet att nå en egen hållbar försörjning genom arbete, studier eller entreprenörskap* bedöms ha viss måluppfyllelse. Drygt en tredjedel av deltagarna fortsatte med arbetsförberedande aktiviteter och knappt en tredjedel med andra språkstudier. Därmed tycks båda kurserna hjälpa en majoritet av deltagarna att närma sig arbetsmarknaden genom att utveckla sin svenska och/eller bli redo att delta i

arbetsmarknadsinsatser. Samtidigt var påståendet "Sedan jag började på NybyVision kan jag mer om hur det fungerar med jobb i Sverige" det som flest inte håller med om (även om 70 procent höll med). Med tanke på att målgruppen som anvisas till NybyVision står långt från arbetsmarknaden bedöms det som ett gott resultat.

Målet *ökad möjlighet att främja en god hälsa för ökad självständighet och ett hållbart arbetsliv* bedöms ha viss måluppfyllelse. Deltagarna ger flera exempel på hur deras hälsa utvecklas under tiden på NybyVision. I självskattningsenkäten håller 70 procent med om att de, sedan de började på NybyVision, vet mer om hur de kan förbättra sin hälsa och må bra.

Måluppfyllelse för målen *ökad medvetenhet om kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter* och *ökad kunskap om och delaktighet i demokratin* är svår att bedöma utifrån utvärderingen. Deltagarna får lära sig om jämställdhet och demokrati, men det är svårt att säga hur de omsätter kunskapen.

Målen för samverkan bedöms vara uppfyllda, då teamledarna beskriver ett välfungerande samarbete där parterna kontinuerligt utvecklar insatser, testar nya arbetssätt och anpassar verksamheten utifrån individernas behov.

Utveckling av insatserna

Insatserna tycks fungera väl för målgruppen. De målområden som bedöms ha något lägre måluppfyllelse (möjlighet att uppnå en egen försörjning och att främja en god hälsa) utgör samtidigt de största utmaningarna för målgruppen. Många har svåra och komplexa hälsoproblem och står långt från arbetsmarknaden. Det bedöms därför vara en god idé att fortsatt fokusera på dessa områden inför ett förnyat partnerskap, exempelvis genom att undersöka om det är möjligt att utveckla fler arbetsnära aktiviteter eller att få in ännu mer motion och hälsa i undervisningen.

NybyVisions insatser bedöms vara väl lämpade som anvisningsbara aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet. I samband med beredningen av ett nytt IOP bör det utredas om det är möjligt att nyttja partnerskapet med NybyVision för att tillhandahålla aktiviteter inom ramen för aktivitetskravet. Utredningen bör omfatta vilka aktiviteter som lämpar sig, roll- och ansvarsfördelning mellan kommunen och NybyVision och eventuella krav på närvaroregistrering, dokumentation och rapportering till nämnden i enskilda ärenden.

4. ... känner jag att jag vågar prova nya saker.

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

Sen jag började på NybyVision...

5. ...kan jag mer om hur jag kan förbättra min hälsa och må bra.

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

6. ...vet jag hur jag ska lösa saker i vardagen (som att skicka sms eller ringa och sjukanmäla mig)

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

7. ... vet jag mer om hur samhället fungerar (som till exempel skola, socialtjänst, sjukvård)

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

8. ... är det större chans att jag tar kontakt med socialtjänsten eller polisen om jag behöver det.

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

9. ... känner jag mig mer hemma i det svenska samhället.

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

10. ... kan jag mer om hur det fungerar med jobb i Sverige.

1-----2-----3-----4-----5

Håller inte alls med Håller helt med

Vet ej ☐

Bilaga 2, Resultat från självskattningsenkäten

Antal svarande: 30 personer

Håller inte med: svarsalternativ 1 och 2

Neutral: svarsalternativ 3

Håller med: svarsalternativ 4 och 5

Sedan jag började på NybyVision...	Håller inte med	Neutral	Håller med	Vet ej
...har jag lärt känna fler personer	0 %	3 %	97 %	0 %
...är jag bättre på att hålla ett samtal på svenska	0 %	17 %	83 %	0 %
...ser jag mer ljus på framtiden	0 %	10 %	90 %	0 %
...känner jag att jag vågar pröva nya saker	0 %	13 %	80 %	7 %
...kan jag mer om hur jag kan förbättra min hälsa och må bra	10 %	20 %	70 %	0 %
...vet jag hur jag ska lösa saker i vardagen (som att skicka sms eller ringa och sjukanmäla mig)	13 %	10 %	70 %	7 %
...vet jag mer om hur samhället fungerar (som till exempel skola, socialtjänst, sjukvård)	7 %	7 %	80 %	7 %
...är det större chans att jag tar kontakt med socialtjänsten eller polisen om jag behöver det	10 %	13 %	70 %	7 %
...känner jag mig mer hemma i det svenska samhället	0 %	3 %	87 %	10 %
...kan jag mer om hur det fungerar med jobb i Sverige	17 %	0 %	70 %	13 %

Bilaga 3. Statistik från NybyVision, planering vid avslut

Statistiken omfattar alla deltagare som avslutade kurserna MEIA eller Svenska på jobbet mellan januari 2024 och oktober 2025. Det är totalt 105 deltagare, 49 som avslutade MEIA och 56 som avslutade Svenska på jobbet.

Planering vid avslut, samtliga	Andel	Kommentar
Sfi	18 %	
Arbets träning	14 %	
Svenska på jobbet	13 %	
Insats Arbetsförmedlingen	10 %	
Sjukskrivning	10 %	
Reguljärt arbete	8 %	
Frivillig insats på NybyVision	7 %	
Personliga skäl	7 %	Flytt eller ohållbar pendling
Avbruten planering	3 %	
Arbetsmarknadsanställning	2 %	
Praktik	2 %	
MEIA	2 %	
Föräldraledighet	2 %	
Pension	1 %	
Daglig verksamhet	1 %	

Planering vid avslut, MEIA	Andel	Kommentar
Svenska på jobbet	29 %	
Sfi	16 %	
Arbets träning	14 %	
Frivillig insats på NybyVision	14 %	
Insats Arbetsförmedlingen	12 %	
Övrigt	6 %	
Sjukskrivning	4 %	
Praktik	2 %	
Reguljärt arbete	2 %	
Avbruten planering	2 %	
Daglig verksamhet	2 %	

Planering vid avslut, Svenska på jobbet	Andel	Kommentar
Sfi	20 %	
Arbets träning	14 %	
Sjukskrivning	14 %	
Personliga skäl	13 %	Flytt eller ohållbar pendling
Reguljärt arbete	13 %	
Insats Arbetsförmedlingen	9 %	
Arbetsmarknadsanställning	4 %	
Avbruten planering	4 %	
Föräldraledighet	4 %	
MEIA	4 %	
Praktik	2 %	
Pension	2 %	